

دعوت از کتابخانه‌های عمومی برای ایجاد جامعه مطالعه‌گرا^۱

Adeline Leong and Flora Fung

ترجمه: دکتر علی شکویی
عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

روش سازمان توسعه ملی کشور مالزی این است که در سال ۲۰۲۰ به صورت یک کشور کاملاً پیشرفته درآمد و به صورت جامعه متحد، پیشرفته و از لحاظ اقتصادی قوی درآمد. چالش‌هایی که ایالت "صبا" در تلاش‌های خود برای تبدیل شدن به یک ایالت پیشرفته وجود دارد، متفاوت از چالش‌هایی است که ایالت‌های دیگر مالزی دارا می‌باشند. این اختلاف به علت عوامل چندی می‌باشد، که از آن جمله:

- تشکّل قومی متفاوت
- وجود فقر و فاقه که دوبرابر نقاط دیگر در شبه‌جزیره مالزی می‌باشد (۳/۳۵٪ در مقابل ۳/۱۷٪ در سال ۱۹۸۷)
- شمار زیاد افرادی که بطور غیرقانونی مهاجرت می‌کنند (حدود چهارصد هزار نفر)
- منطقه وسیعی از خشکی و تعداد نسبتاً معدود جمعیت که به صورت غیرمترکم در سراسر ایالت پراکنده

شده‌اند.

- تعداد نسبتاً زیادی از جمعیت روستایی ۷۴/۴٪ در Sabah در مقابل ۵۰٪ در شبه‌جزیره مالزی.
- شاخص بیکاری بالاتر از حد متوسط ملی است (۱۱٪ در مقابل ۸٪).
- رشد زیاد جمعیت در مقابل مقایسه با حد متوسط رشد جمعیت در سطح ملی (۳/۸٪ در مقابل ۲/۸٪).
- هزینه زیاد زندگی که تقریباً ۳۰٪ بالاتر از هزینه زندگی در شبه‌جزیره مالزی می‌باشد.
- تعداد زیاد بیسوادان که بیشتر از تعداد بیسوادان در شبه‌جزیره مالزی می‌باشند. (۴۰٪ در مقابل ۲۵٪).
- تسهیلات زیربنایی ناقص با شهرهای زیادی که دارای جاده‌های قیراندوده شده و به یکدیگر پیوسته می‌باشند.
- اگر قضاوت خود را با در نظر گرفتن ایالت‌های پیشرفته مالزی در مورد صبا Sabah انجام دهیم خواهیم دید که برای این ایالت رقابت و برابری کردن با سایر ایالت‌ها کاری مشکل است. توسعه سریع صنعت و خدمات انگیزه عمده رشد و پیشرفت در اقتصاد مالزی بوده است اما اساس اقتصاد ایالت Sabah بر کشاورزی استوار بوده است و ۵۰٪ نیروی کار در آن ایالت بطور مستقیم در بخش کشاورزی مشغول می‌باشد. این وضع با در نظر گرفتن اینکه ۳۲٪ نیروی کار در مالزی به کشاورزی اختصاص دارد، چندان خوش‌آیند نیست، به ویژه اینکه کشاورزی در این کشور عقب‌مانده بوده، از مشخصات کشاورزان، فقیر بودن آنهاست.
- انزوای جغرافیایی ایالت و موقعیت کوهستانی آن، عوامل نامساعدی هستند که با عوامل نامساعد دیگر به عدم رشد اقتصادی کمک می‌کنند. بطور کلی، این ایالت مواجه با کمبود نیروی انسانی ماهر و غیرماهر می‌باشد. مثلاً بخش‌های کافوچو، کاکائو، نخل روغنی، نارگیل و مزارع آنها به کارگر نیاز فوری دارند. اگرچه ایالت Sabah به بخش ابتدایی برای حفظ اقتصاد خود نیازمند می‌باشد، اما بی‌میلی و عدم علاقه ساکنین محل برای کار و فعالیت در این نقاط باعث شده است که از نیروی کار خارجی ارزان‌قیمت که از فیلیپین و سایر ایالت‌های اندونزی آورده می‌شوند استفاده شود.
- بخش کوچکی از نیروی انسانی که در فعالیت‌های صنعتی مشغول هستند، در مقام مقایسه با نیروی انسانی در سایر

ایالت‌های مالزی، بخش ضعیفی را تشکیل می‌دهند. تجربه در کشورهای دیگر نشان داده است که بالا رفتن استاندارد زندگی در سطح ملی، متضمن تغییر بخش کشاورزی به بخش صنعتی یا بخش خدمات می‌باشد. چون اکثریت خانوارهای فقیر صبا Sabah در مناطق روستایی زندگی می‌کنند، لذا می‌توان نتیجه‌گیری کرد که بازدهی نیروی کار در این ایالت کمتر از حد متوسط ملی بوده است. بازدهی پایین نیروی کار معمولاً از عوامل مهم فقر و فاقه می‌باشد.

این عوامل اجتماعی و اقتصادی منحصر به Sabah را باید در اجرای هرگونه طرح آبادانی و پیشرفت در نظر گرفت. این طرح‌ها شامل توسعه کتابخانه‌های عمومی نیز می‌باشد که باید با در نظر گرفتن مشکلات خاص و چالش‌هایی که ایالت Sabah با آن روبرو است، انجام گیرد.

کتابخانه‌های عمومی نقش عمده در ایجاد یک ملت پیشرفته و خلق یک جامعه با افرادی مطلع دارد. کتابخانه‌های عمومی، بطور اخص، می‌توانند به پیشرفت مملکت با آموزش دادن بیسوادان، از بین بردن فقر، با کمک کردن به آموزش نیروی انسانی ماهر و با هدایت خدمات آنها مناطق روستایی، مؤثر واقع شوند.

در این فصل از چالش‌هایی که کتابخانه‌های عمومی با آنها روبرو هستند، بحث خواهد شد و در این مورد توجه بخصوص به ایالت Sabah و کتابخانه آن خواهد بود. تلاشی برای بررسی عمیق مشکلات نخواهد شد بلکه توجه خود را به چهار موضوع مهم معطوف خواهیم داشت که مانع کمک کتابخانه این ایالت به پیشرفت ملی می‌باشند و آنها عبارتند از: بودجه مالی، فقدان زیربنا، فقدان وسایل و فقدان کتابداران.

بودجه مالی

برای تأمین نیازهای مالی کتابخانه‌ها، مسؤلان امور و مقامات تصمیم‌گیری باید از نقش حیاتی کتابخانه‌های عمومی که برای پیشرفت جامعه بازی می‌کنند، اطلاع داشته باشند. کتابخانه دولتی صبا Sabah این شانس را پیدا کرده است که دولت حاضر از لحاظ مالی کاملاً پشتیبان پروژه‌های ساختمان کتابخانه‌ها می‌باشد. در برنامه‌های پنجم و ششم مالزی، مبلغ ۳۹/۵ میلیون دلار به ساختمان پروژه پنج کتابخانه در

ایسالت‌های Sipitang, Penampang, Keningau, Tawau، Sandakan اختصاص داده شده بود. این ساختمان‌های جدید، اولین مرحله از بیست ساختمان کتابخانه خواهند بود که شعبات کتابخانه دولتی خواهند بود. اما کتابخانه‌های عمومی اولین مورد از قطع هزینه‌های دولتی می‌باشند و این موقعی است که اقتصاد کشور با ناهماهنگی‌ها روبرو باشد و کتابخانه دولتی Sabah از این اصل مستثنی نیست. برای اینکه بتوان از این رویداد جلوگیری کرد، کتابخانه‌های عمومی باید نشان دهند که با مردم و جامعه در ارتباط می‌باشند. هدف کتابخانه دولتی Sabah نه تنها برآوردن نیازهای تفریحی و فرهنگی جامعه می‌باشد، بلکه می‌تواند نیازهای اقتصادی، بهداشتی و نیازهای آموزشی جامعه را نیز برطرف سازد.

کتابخانه دولتی Sabah با استفاده کامل از رسانه‌های گروهی خود را به صورت قطب مؤثر نشان خواهد داد. این اقدام مناسبی می‌باشد چون کتابخانه دولتی بعد از اداره پست یکی از تسهیلاتی است که بیشترین استفاده را جامعه از آن به عمل می‌آورد. در ستادهای این کتابخانه واقع در Kinabalu، Kota، حدود ۲۵٪ افراد جامعه به عنوان عضو کتابخانه اسم‌نویسی کرده‌اند. افرادی نیز برای دید زدن به مجموعه کتابها، برای خواندن روزنامه‌جات و مجلات، برای کسب اطلاعات و برای مطالعه دروس کلاسی و انجام تکالیف مدرسه، به کتابخانه می‌آیند.

کتابخانه دولتی با حفظ موقعیت سیاسی خود به دولتمردان این پیام را که کتابخانه‌ها نقش اساسی در آموزش و پرورش دارند، خواهد رسانید. کتابخانه دولتی Sabah، نظام آموزشی را فقط با فراهم کردن کتابهای مرجع و کتابهای درسی تکمیلی برای دانش‌آموزان و دانشجویان، یاری می‌دهد و علاوه بر این، یک مؤسسه ضروری برای شخصی است که می‌خواهد بطور مستقل و انفرادی به یادگیری اقدام کند. کتابخانه‌های عمومی نقش کلیدی در ادامه تحصیلات دارند. کتابخانه دولتی مستقیماً به تربیت و پیشرفت و ترقی نیروی کار مملکت کمک می‌کند، چون توسعه اقتصادی دولت به نیروی کار کاملاً ماهر و آموزش دیده وابسته می‌باشد.

کتابخانه‌های عمومی که با مشکلات مالی مواجه می‌باشند، باید در فعالیت‌های خود در پی تکامل هرچه بیشتر باشند. کتابخانه‌های عمومی نمی‌توانند برای برآورد نیازها و

خواسته‌های فزاینده مراجعین و خوانندگان خود، خودکفا باشند. این کتابخانه‌ها باید رابطه نزدیک‌تری با یکدیگر داشته و شبکه‌ای را برای سهیم شدن در منابع تشکیل دهند. تمام اشکال سهیم شدن در منابع باید به عنوان وسیله اقتصاد و صرفه‌جویی مورد بررسی قرار گیرند. دسترسی به مطالب و اطلاعات باید از خصوصیات کتابخانه عمومی باشد ولی نمی‌تواند از عهده تهیه همه مطالب در آن منطقه برآید. نظام تهیه اسناد که از وظایف کتابخانه ملی است، یکی از روش‌هایی است که با انجام آن، کتابخانه دولتی توانسته است به کسب و جمع‌آوری اسنادی که در مجموعه اسناد خود ندارد، مبادرت کند. کتابخانه‌های عمومی می‌توانند برای اداره بعضی از خدمات کتابخانه از اعضاء جامعه کمک بگیرند. اعضاء باشگاه‌های خدمات داوطلبانه می‌توانند در کمک رساندن مخصوصاً به افراد معلول و ناتوان مؤثر واقع شوند. «دوستان کتابخانه» افرادی که معتقد به اهمیت کتابخانه و خدمات آن در جامعه می‌باشند، می‌توانند منبع کمک‌های عملی در کتابخانه‌ها مخصوصاً در نقاطی که کمبود کارمند وجود دارد، باشند. «دوستان کتابخانه» نفع دیگری نیز دارند که رابطه کتابخانه را با مردم برقرار می‌کنند، نقش کتابخانه را به عنوان عامل حیاتی در جامعه بالا می‌برند و کمکهایی را از دولت و مردم دریافت می‌کنند. برای خلاص شدن از وابستگی کامل مالی به دولت باید راه‌های دیگری جهت درآمد مالی پیدا کرد. ضامن شدن و تعهد سپردن یا هدایایی به صورت کتابهای تازه می‌تواند از طرف شرکتهای نفتی، بانک‌ها، تعاونی‌ها، سفارتخانه‌های خارجی، سازمان‌های حرفه‌ای یا از طرف جوامع بشردوستان انجام گیرد. «دوستان کتابخانه» که افراد متعهدی می‌باشند، می‌توانند بر طبق تجربیات کتابخانه‌های امریکا و بریتانیا، عامل مؤثر در پیدا کردن منابع مالی شوند.

برخی فعالیت‌های پول‌ساز برای کتابخانه‌های عمومی می‌تواند انجام گیرد که از آن جمله اقداماتی برای تکثیر، تشکیل کنفرانس‌ها و گردهمایی‌ها برای مقاصد مختلف، تنظیم برنامه‌ها و سمینارها برای انتشار کتابهایی مانند تاریخ محلی یا سایر موضوعات مورد علاقه مردم، نمایشگاه کتاب، سخنرانی‌ها، فیلم، باشگاه‌های کتاب، رویدادهای مربوط به موسیقی، باشگاه‌های ویدئو، رستورانها و آزمایشگاه‌های کامپیوتر را می‌توان به عمل آورد که همگی از اقدامات پول‌ساز

برای کتابخانه‌ها می‌باشند.

در مناطقی که فاقد کتابفروشی می‌باشند، کتابخانه می‌تواند با سفارش دادن نشریات برای استفاده‌کنندگان و خریداران خدماتی را به جامعه خود ارائه دهد و در ضمن با اضافه کردن مبلغ مختصری به قیمت کتابها، به درآمدهای خود اضافه کند. کتابخانه Sabah می‌تواند هم‌چنین خدمات اطلاعاتی که بر اساس کامپیوتر باشد، ارائه دهد و این کار را با ایجاد رابطه با بخش‌های اطلاعاتی دولت مانند بخش بررسی زمین و بخش اطلاعات انجام داده و کارمزدی دریافت دارد.

ایجاد درآمد و کمک به هزینه‌های اجرایی برای کتابخانه‌ها از اهمیت زیاد برخوردار است. این نوع فعالیت‌ها موقعیت کتابخانه را در قبال دولت بهبود می‌بخشد و از مقدار پول و اجرت خدمات که از مراجعین دریافت می‌شود، کاسته خواهد شد. در بعضی از کشورهای پیشرفته، این نوع اجرت و پول‌ها برای خدماتی مانند دسترسی به اطلاعات دریافت می‌شود. کتابخانه دولتی Sabah برای بخش خدماتی دیداری و شنیداری سالانه دوهزار دلار به عنوان حق عضویت، اجرت دریافت می‌کند. کتابخانه‌های عمومی می‌توانند خدمات اطلاعاتی را برای جوانگویی به تقاضاهای مربوط به کسب اطلاعات جامع برای بازرگانان و افراد حرفه‌ای که می‌توانند از عهده پرداخت اجرت برآیند، فراهم کنند. خدمات اطلاعات بازرگانی که از لحاظ سیاسی اهمیت دارند، می‌تواند برای بازرگانی محلی مفید و مهم باشد. می‌توان قبول کرد که برای کامل کردن این نوع خدمات وقت زیاد لازم می‌باشد. اما اگر یک‌رشته اطلاعات پایه‌ای مناسب وجود داشته باشد، این نوع خدمات می‌تواند برای کتابخانه عمومی در آینده، منبع درآمد خوبی باشند.

همکاری و تعاون با سایر آژانس‌ها در ایالت برای از بین بردن گرفتاری‌های مالی و کمبود نیروی انسانی باید در برنامه‌های کتابخانه باشد. کتابخانه دولتی Sabah تلاش می‌کند تا روابط نزدیکی با سازمان‌هایی که برنامه‌های پیشرفت و ترقی در ایالت Sabah دارند، برقرار سازد. مثلاً، کتابخانه دولتی می‌تواند با تهیه و فراهم کردن وسایل مطالعه، وسایل سمعی و بصری از فعالیت‌های سازمان‌های زیر پشتیبانی کرده و اقدامات آنها را کامل کند.

۱. سازمان Yayasan Sabah که چهل و یک مرکز با هدف

۱. حفظ و نگهداری فرهنگ مردمی روستایی ایجاد کرده است.
۲. بخش خدمات رفاهی، در برنامه‌های توسعه اجتماعی کلاس‌های آموزش بزرگسالان.
۳. بخش آموزش و پرورش، در مراکز آموزشی آن و ...
۴. سازمان KEMAS در پروژه‌های سوادآموزی رسمی و آموزش غیررسمی.

برای جلوگیری از تقلید و نسخه‌برداری بدون اجازه از پروژه‌ها، خدمات و فعالیت‌هایی که از طرف مقامات دولتی و غیردولتی انجام می‌گیرد، همکاری‌های کامل موردنیاز می‌باشد. کتابخانه دولتی Sabah مخصوصاً باید اطمینان حاصل کند که نشریات عرضه‌شده از طرف مراکز مدارس، در مجموعه کتابهای آن کتابخانه تکثیر نخواهد شد. همکاری‌های کامل را می‌توان با ایجاد سازمان‌هایی مانند سازمان مرکز منابع جامعه روستایی (RCRC) بوجود آورد. این سازمان بعداً بطور مشروح شرح داده شده است.

فقدان پایه و زیربنا

بطوری که قبلاً گفته شد، فقدان زیربنای جامعه از عواملی است که پیشرفت سریع ایالت Sabah را به تعویق انداخته است. وجود کوه‌ها، ساختن و بنای جاده‌ها را مشکل و گران کرده است. اگرچه Sandakan, Tawau, Kota Kinabalu دارای بنادر طبیعی می‌باشند، اما فقدان جاده‌های خوب و هموار باعث شده است که محصولات روستاهای این شهرها نتوانند برای مقاصد صادراتی به نقاط دیگر حمل شوند.

تأثیر فقدان زیربنای جامعه در توسعه کتابخانه‌ها نیز کاملاً مؤثر واقع شده است. چون ۴/۷۴٪ مردم Sabah در روستاها زندگی می‌کنند، بنابراین مرکز فعالیت‌های کتابخانه‌ای در ایالت Sabah نیز در آینده الزاماً باید در دست روستاییان باشد. هدف خدمات کتابخانه در روستاها عبارت است از بسط سوادآموزی، نگهداری و حمایت از باسوادان جدید و فراهم کردن خدمات باهدف توسعه و پیشرفت روستاها. فقدان دسترسی به روستاها به علت فقدان جاده همراه با منطقه کوهستانی وسیع که دارای جمعیت پراکنده و محدود می‌باشد، از عوامل بازدارنده مهم می‌باشند.

تأسیس کتابخانه‌های منطقه‌ای

یکی از قدم‌های اولیه در ایجاد نظام کتابخانه‌های روستایی، علیرغم زیربنای ناقص، عبارت از ایجاد کتابخانه‌های منطقه‌ای می‌باشد. برنامه ساختمانی کتابخانه‌های ایالت Sabah برای کتابخانه‌های منطقه‌ای جهت Keningau, Tawau, Sandakan در سال ۱۹۸۵ آغاز شد. پروژه‌های Tawau, Sandakan در اواخر ۱۹۹۲ کامل خواهد شد و به دنبال آن در ۱۹۹۳ کتابخانه Keningau به اتمام خواهد رسید. این برنامه از طرف وزیر خدمات اجتماعی بنام Y. B. Datuk Ariahtangku آغاز شد که نه تنها بطور کامل در اقدامات خود مورد پشتیبانی قرار داشت بلکه در پیشرفت پروژه‌های کتابخانه‌ها از طرف حکومت ایالتی مورد تأیید بود.

این کتابخانه‌های محلی به عنوان مرکز کتابخانه‌های فرعی و کتابخانه‌های سیار مشغول خدمت خواهند بود و مرکز کتابخانه‌های روستاها نیز بحساب خواهند آمد. این عدم تمرکز برای ارائه طرح‌های صحیح و کامل کردن خدمات کتابخانه‌ای در روستاها ضرورت دارد.

برای اینکه کتابخانه دولتی Sabah بتواند بر مشکلات مربوط به عدم وجود جاده در نقاط دوردست فائق آید، باید اقدامات زیر را به عمل آورد:

۱. وسایل حمل و نقل کوچک به عنوان کتابخانه‌های سیار، در حال حاضر وانت‌های شش‌تایی هشت‌تایی برای هشت کتابخانه سیار واقع در این ایالت مشغول فعالیت می‌باشند. این کتابخانه‌های سیار به مدارس روستاها در Sandakan, Tawau, Keningau, Beaufort, Kudat و روستاهای حوالی Kota Kinabalu خدمات کتابخانه‌ای را فراهم می‌کنند. ضمن اینکه این وسایل نقلیه سنگین وزن را می‌توان در مسیر رودخانه‌ها و مسیرهای قابل کشتیرانی مورد استفاده قرار داد، از وانت‌های کوچکتر مانند Toyota, 4WKSuzuki می‌توان برای دسترسی به دورترین نقاط که جاده‌های مناسب ندارند، استفاده کرد.

۲. بنای اتاق‌های مطالعه بیشتر در روستاها، آمار مختصری که از بخش آموزش و پرورش در سال ۱۹۸۹ بدست آمده است، نشان می‌دهد که نتایج امتحانات کودکان مدارس روستاهایی که اتاق‌های مطالعه کتابخانه‌ها استفاده کرده‌اند بطور کاملاً چشم‌گیر پیشرفت داشته است.

اعتقاد ما بر این است که اتاق‌های مطالعه در کتابخانه‌ها در

این موفقیت با فراهم آوردن مطالب تحصیلی تکمیلی و اضافی مؤثر بوده‌اند. این وضع کتابخانه ایالتی را مطلع ساخته است که اتاق‌های مطالعه در روستاها تأثیر مثبت داشته‌اند.

در حال حاضر در سراسر ایالت Sabah، بیست و دو اتاق مطالعه وجود دارند. این اتاق‌های مطالعه به عنوان یکی از پروژه‌های مهم با مسؤلیت و اقدامات کمیته خواندن و مطالعه بنا شده‌اند. اولین اتاق مطالعه در Kg. Sunsuron واقع در Tambunam در سال ۱۹۸۶ بنا شد. از هدفهای اولیه پروژه اتاق‌های مطالعه ایجاد یک جامعه باسواد و بالا بردن سطح اجتماعی و اقتصادی روستاییان با فراهم آوردن مطالب خواندنی مفید برای روستائینان می‌باشد. اتاق‌های مطالعه وظیفه یک محل سرگرمی و محل مطالعه خواهند داشت و در آنها دانش‌آموزان خواهند توانست که مطالب آموزشی جهت کمک به تحصیلات خود دریافت دارند. در حال حاضر مهم‌ترین معیار برای ایجاد اتاق مطالعه شامل وجود پانصد نفر ساکنان روستا و بیست کیلومتر فاصله مکانی از اتاق مطالعه یا شعبه کتابخانه می‌باشد. جوانان محلی که از طرف کتابخانه دولتی Sabah آموزش می‌بینند، عهده‌دار اداره کردن کتابخانه‌ها می‌شوند.

کتابخانه دولتی Sabah در نظر دارد که در هر یک از قسمتهای چهل و هشتگانه ایالت یک اتاق مطالعه روستایی بنا کند. در طرح‌های آینده شاید در هر یک از روستاهایی که نیازمند چنین محلی باشد، یک اتاق مطالعه بنا شود.

قایق‌ها

احتمال اینکه کتابخانه دولتی بتواند بسط و توسعه یابد، استفاده از قایق‌هایی است که کتابها و سایر مطالب خواندنی را به کمپ‌هایی که در مسیر ساحل روخانه و جزایر آن رودخانه قرار دارند، ببرند. مناطق واقع در مسیر رودخانه مانند منطقه Sandakan به عنوان مقصدهای مناسب معین خواهند شد. پیشنهاد شده است که از قایق‌های متعلق به بخش خدمات رفاهی برای انجام این خدمات استفاده شود.

طرح جمعیه کتابها

برای روستایی که نتوان در آنجا خدمات مربوط به اتاق مطالعه یا کتابخانه‌های سیار را دایر نمود، می‌توان از طرح

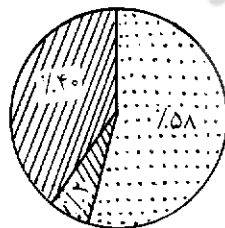
مسابقات داستان‌نویسی استعدادها را پیدا کرد و نویسندگی را تشویق نمود. همکاری کتابخانه‌ها با نویسندگان، نقاشان، ناشران و سایر دست‌اندرکاران مطبوعاتی برای چاپ مطلب به زبانهای بومی کاری دشوار نمی‌باشد.

فقدان مطالب خواندنی به زبان‌های محلی تأثیر جدی و منفی در گسترش سوادآموزی دارد. سازمان یونسکو در برنامه‌های سوادآموزی تجربی در سطح جهان متوجه شده است که بچه‌ها و بزرگسالان به زبان مادری بهتر و کاملتر یاد می‌گیرند. در ایالت Sabah در حدود ۵۱ زبان و ۲۱ لهجه مورد استفاده است، در صورتیکه کتاب به زبان‌های محلی چاپ و منتشر نمی‌شود. لذا باید کوشش به عمل آید تا لااقل به زبانهای Kadazan، Dusun و Murut مطالبی چاپ و منتشر شوند.

سوادآموزی در ایالت Sabah

بر طبق آمار سال ۱۹۸۰ در ایالت صبا (به نمودار (۱) مراجعه شود)، در حدود ۲۶۰/۹۹۴ نفر یا تقریباً ۴۰٪ از ۶۵۵/۲۰۰ نفر (که سن آنها ده‌سال یا به بالا می‌باشند) ساکنین آن ایالت بیسواد می‌باشند. دودرصد جمعیت نیز شبه بیسواد هستند.

نمودار (۱) درصد ساکنین بیسواد ده‌سال به بالا در Sabah و شبه‌جزیره مالزی در ۱۹۸۰^۲

ایالت Sabah

شبه‌جزیره مالزی

باسواد

نیمه‌باسواد

بیسواد

جدول (۱) نشان می‌دهد که ۴۴٪ ساکنین روستاها که به سن ده یا به بالا می‌باشند، بیسواد هستند و این مقدار در مقابل ۲۴٪ تعداد بیسوادان در شهرها می‌باشند.

جعبه کتاب یا امانت دادن تعداد زیادی از کتابها را پیاده کرد. کتابخانه دولتی Sabah احتمال دریافت کمک از مؤسسات دیگر را که به نقاط مختلف ایالت سفر می‌کنند، برای حمل محموله‌های کتاب موردبررسی قرار خواهد داد. کد خدا یا اعضا JKKK می‌توانند مسؤلیت حفظ و نگهداری از کتابها را بعهده گیرند.

فقدان کتاب و مطالب خواندنی

دسترسی به مطالب خواندنی در یک مرکزی که برای نگهداری مطالب اطلاعاتی و توزیع آنها تأسیس و بنا شود، از اهمیت زیاد برخوردار است. دسترسی به مطالب و کتابها برای پیشبرد آموزش و مهارت‌های مربوط به سوادآموزی نیز مهم می‌باشد.

در مالزی، نوعی کمبود مطالبی که در داخل کشور تولید می‌شود وجود دارد. صنعت چاپ و انتشارات در این کشور نسبتاً تازه می‌باشد و هنوز به این صنعت به عنوان صنعت محدود و کوچک نگاه می‌کنند. با این وضع، کتابهایی که به زبان Bahasa یا سایر زبانهای محلی مالزی چاپ می‌شوند، به طور جدی کمیاب می‌باشند. زیربنای صنعت چاپ و انتشار کتاب به خوبی جا نیفتاده است. بسیاری از عناصر مهم در صنعت چاپ و انتشار کتاب مانند تهیه مداوم کاغذ مرغوب و ارزان، تسهیلات چاپ، مؤلفین خوب، تصویرگران ماهر، ویراستارهای باتجربه و تجربیات مربوط به بازار و بازاریابی یا ناقص می‌باشد و یا وجود خارجی ندارند. هزینه‌های فوق‌العاده در حمل و نقل نیز باعث شده است که ناشران و کتابفروشان در ایالت Sabah نتوانند فعالیت‌های خود را به مناطق روستایی که اکثریت جمعیت در آنجا زندگی می‌کنند، توسعه دهند.

دولت مالزی برنامه‌های وسیعی را برای توسعه دادن صنعت چاپ و انتشارات در دست اقدام دارد و به موازات آن ایالت Sabah نیز به فعالیت‌های خود برای پیشبرد مطالعه و مطالب اطلاعاتی در این ایالت ادامه می‌دهد.

کتابخانه ایالتی Sabah با همکاری سازمانهای دیگر مانند موزه‌ها و سازمان‌های فرهنگی می‌تواند اقدام به تشکیل سخنرانی‌ها، دوره‌های آموزشی، سمینارها، کارگاه‌ها بکند تا مطالعه و نگارش به زبان‌های محلی را مانند زبان‌های Bahasa، Murut، Dusun، Kadazan توسعه دهد. می‌توان با تشکیل

جدول (۱): درصد بیسوادان (ده‌ساله و در سنین بالاتر در روستاها و شهرهای Sabah)^۳

برصد بیسوادان	کل جمعیت ۱۰ سال و به بالا	۱۹۸۰
٪۲۴	۱۳۷/۸	طبقات جمعیت
٪۲۴	۵۱۷/۳	نواحی شهری
٪۴۰	۶۵۵/۲	جمع کل

باید توجه داشت که ۹۰٪ جمعیت ۲۵ سال به بالا در جزیره Benggi تا سواحل شمالی Sabah بیسواد می‌باشند. حتی یک نفر از ۱۴۰۰ نفر ساکنین آن محل، نتوانسته‌اند از امتحانات کلاسهای سوادآموزی (SRP) قبول شوند. اگرچه در مالزی، اسم‌نویسی در کلاسهای ابتدایی مدارس تقریباً به حد کامل یعنی ۹۹/۰۳٪ رسیده است ولی تعداد زیادی از دانش‌آموزان مدارس Sabah، ضمن تحصیل مدرسه را ترک می‌کنند. تحصیلات کودکان تا اندازه زیادی به تحصیلات والدین آنها مربوط می‌شود. اکثریت خانوارهای روستایی به کارهای ساختمانی و کشاورزی مشغول بوده و به این فعالیت‌ها اولویت بیشتری از تحصیل و سوادآموزی می‌دهند. کودکان بطور مرتب در مدرسه حضور پیدا نمی‌کنند و بسیاری از والدین یا بیسواد بوده و یا نیمه‌بیسواد هستند. پیامدهای شاخص بالای بیسوادی در پیشرفت ملی مخصوصاً شدید می‌باشد. این واقعیت را همه می‌دانند که یک نفر بیسواد نمی‌تواند در پیشرفت مملکت و ملت خود شریک بوده و یاری کند. بیسوادی و فقدان اطلاعات مورد نیاز به عنوان مهمترین مانع در پیشرفت و ترقی شناخته شده است. منابع مسؤل در Korporasi Pembangunan واقع در ایالت Sabah بیسوادی را یکی از عوامل مهم در عدم پیشرفت در مناطق روستایی می‌دانند. یک بررسی از پروژه برنامه‌های آبادانی مردمی که از طرف سازمان صبا واقع در Tambunan تهیه شده است، نشان می‌دهد که خود مجریان برنامه‌ها فاقد اطلاعات و معلومات درباره خود، درباره زندگی و درباره نظام سازمان‌های اطراف خود می‌باشند، لذا برای آنها مشکل است که خود را با بلندپروازی‌ها و پیشرفتهای تطبیق بدهند. اکثر آنها از نظام اطراف

خود بی‌خبر می‌باشند و نمی‌دانند که آن نظام چگونه تشکیل شده و چگونه عمل می‌کند. اطلاع از چگونگی نظام که شامل نظام و مراحل عمل حکومت می‌باشد، از اهمیت برخوردار است تا آنها بدانند که چه اقدامات و فعالیت‌هایی باید انجام بگیرد با چه افرادی باید ارتباط داشت و چه کارهایی باید به عمل آید. اگر آنها این معلومات و اطلاعات را نداشته باشند، نخواهند توانست که برای دستیابی به پیشرفت و ترقی، چگونه و از کجا کار را شروع کنند.

یکی از روزنامه‌ها درباره فقر در ایالت Sabah و استراتژی ترقی در مناطق روستایی بعد از سال ۱۹۹۰ توصیه می‌کرد که یکی از روش‌های پایین آوردن سطح فقر و فاقه، بالا بردن فرهنگ سوادآموزی و نشر عادت مطالعه در بین گروه‌های سنی مردم است. در این مقاله ضمناً پیشنهاد شده بود که کتابخانه دولتی Sabah می‌تواند بین مردم این ایالت ارتباط داخلی با عرضه خدمات کتابخانه‌های سیار ایجاد نماید.

آنچه که کتابخانه دولتی Sabah می‌تواند انجام دهد

کتابخانه دولتی صبا می‌تواند در مبارزه علیه بیسوادی، مخصوصاً در مناطق روستایی، با فراهم کردن وسایل لازم در اشکال کتابها، مجلات و روزنامه‌ها و وسایل دیداری و شنیداری به مردم کمک کند تا سواد، دانش و مهارت‌های آنها بهتر شده و پیشرفت کند.

چون مطلب به زبان‌های محلی کمیاب می‌باشد، لذا می‌توان کتابخانه این ایالت را دعوت به ایفای نقش مؤثرتری در فراهم کردن این نوع مطالب و آثار کرده و یا آنها را به صورت دیداری و شنیداری فراهم آورد. این فعالیت‌ها شامل جمع‌آوری اطلاعات، تهیه اسناد و ذخیره کردن اطلاعات از منابع شخصی و ضبط و نگهداری برنامه‌های محلی رادیو و تلویزیون می‌باشد. به عبارت دیگر، کتابخانه دولتی Sabah نه تنها اطلاعات و مطالب را جمع‌آوری و مورد استفاده قرار می‌دهد، بلکه این مطالب و اطلاعات را تولید و تهیه نیز می‌نماید.

کتابخانه دولتی صبا این فعالیت‌ها را در مقیاس کوچکی با ترجمه کردن مطالب فیلم‌ها برای داستان‌گویی به زبان Bahasa Malaysia انجام می‌دهد. برای کاهش دادن مشکل بیسوادی، مؤسسات دولتی و غیردولتی، سازمان‌های آموزشی رسمی و

غیررسمی باید کوشش‌های مجذانه به عمل آورند.

کتابخانه دولتی صبا به پیدا کردن راه و روش‌های مختلف که بتواند از برنامه‌های سوادآموزی سایر مؤسسات پشتیبانی کند، به تلاش‌های خود ادامه خواهد داد.

کتابخانه دولتی Sabah و ترقی مناطق روستایی

کمک و فعالیت کتابخانه دولتی Sabah در مسیر ترقی روستاها، باعث پیشرفت سوادآموزی در روستاها، فراهم کردن خدمات برای نوسودان و مطمئن کردن مردم در فراهم کردن مطالب مناسب و مفید برای بهتر کردن شرایط زندگی آنها شده است.

(۱) خدمات اطلاعاتی برای مناطق روستایی

برای مردم بیسواد، توجه بیشتر باید بر روی تهیه وسایل دیداری و شنیداری مانند فیلم‌ها، نوارها، پوسترها و تصاویر باشد. چون ادبیات شفاهی در بین روستاییان از اولویت برخوردار می‌باشد، لذا باید پرونده‌های مربوط به منابع شخصی که می‌توان با آنها برای تهیه اطلاعات مربوطه تماس حاصل کرد، بخشی از مجموعه مطالب کتابخانه باشد تا کتابدار بتواند از این پرونده‌ها برای راهنمایی افرادی که در جستجوی این نوع اطلاعات می‌باشند، استفاده کند.

نوع اطلاعاتی که کتابخانه شفاهی باید جمع‌آوری کند، به احتیاجات آن جامعه بستگی دارد. مثلاً برای یک جامعه کشاورزی، اطلاعات جمع‌آوری شده باید بر اساس چگونگی رشد و تولید نباتات باشد و اطلاعاتی از امراض نباتات، روش‌های مدرن کشاورزی، برداشت محصول، آبیاری، وسایل کشاورزی، کودها، روش‌های آبیاری و خطرات داروهای حشره‌کش در دسترس قرار دهد. کتابخانه دولتی Sabah باید همانطور که دولت حاضر نیز خواستار آنست، تحقیق کند که نیازهای اطلاعاتی افراد جامعه کدام مطالب می‌باشند.

همه جوامع با نیازها و احتیاجات اطلاعاتی روبرو می‌باشند که مربوط به اساس زندگی آنهاست، مثل مسائل بهداشتی و درمانی، آموزش، مسکن، کاریابی و غذا و تغذیه. از منابع کاملاً مهم اطلاعاتی، مطالبی هستند که از آژانس‌های دولتی و غیردولتی کسب می‌شود.

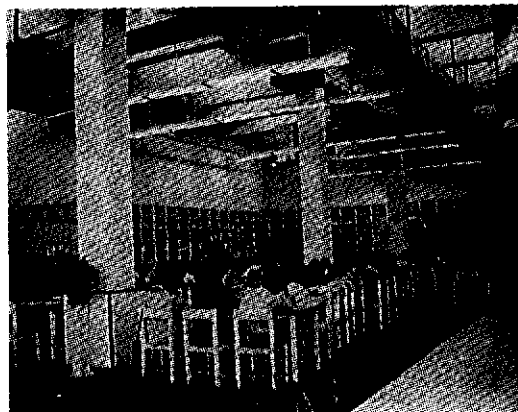
(۲) آموزش والدین

کتابخانه‌ها در آموزش والدین و کودکان آنها نقش واسطه‌ای دارند. به طوریکه قبلاً گفته شد، آموزش کودکان کاملاً بستگی به آموزش والدین آنها دارد. کتابخانه دولتی Sabah می‌تواند با بخش آموزش و پرورش و سایر آژانس‌های ایالتی مانند "بنیاد صبا" برای سوادآموزی والدین همکاری نماید. کتابخانه‌های روستاها می‌توانند برای اجرای برنامه‌های سهل و آسان به تهیه و فراهم آوردن منابع کتابخانه‌ای و سایر فعالیت‌های مهم اقدام بکنند.

والدین باید به اهمیت این واقعیت پی ببرند که باید به کودکان خود عادت دهند تا از اولین سالهای عمر خود شروع به مطالعه و برخورداری از کتابها بکنند و کودکان را تشویق کنند که از موجودی مطالب کتابخانه‌ها و اطلاق‌های مطالعه استفاده کنند. کتابها وسیله‌ای برای غلبه بر بیسوادی و نادانی بوده و درهای دنیای فرصت‌ها را به روی انسان باز می‌کنند.

(۳) تثبیت عادت مطالعه

کتابخانه‌های عمومی می‌توانند نقش فعالی در بهتر کردن مهارت‌های سوادآموزی مردم روستاها بازی کنند چون آنها اقتصادی‌ترین مطالب را بطور دائمی و همیشگی در اختیار روستاییان قرار می‌دهند تا عادت مطالعه را در وجود آنها تثبیت کنند. وجود مطالب جالب و ارضاءکننده برای مطالعه ضروری می‌باشد تا نگذارد که نوسودان و افراد تازه آموزش‌یافته دوباره به مرحله بیسوادی عودت کنند. مثلاً، روزنامه‌های دیواری می‌توانند برای افرادی که تازه از نعمت سواد برخوردار شده‌اند، مشوق باشند تا به خواندن و مطالعه روی آورند. این کار مخصوصاً در روستاها از اهمیت بیشتر برخوردار است چون در این مناطق، نوسودان و دانش‌آموزانی که به تازگی مدرسه را ترک کرده‌اند، تمایل دارند که به طرف بیسوادی سوق داده شوند، چون محیط زندگی آنها دارای انگیزه‌ای برای حفظ مهارت‌های کسب‌شده در مدرسه نمی‌باشد. در کلاس‌های آموزش بزرگسالان بخش خدمات رفاهی Sabah معلوم شده است که بزرگسالان بین سنین ۳۰ الی ۴۰ سال، با اینکه دوره ابتدایی را تمام کرده‌اند، ولی دیگر طرز خواندن و مطالعه را بلد نیستند. آنها تصور می‌کردند که

مطالعه یک کتاب به عنوان تفریح یا جستجوی اطلاعات از رسانه‌های چاپی برای آنها بیگانه و مخالف طبع و روحیه آنهاست. کتابخانه دولتی Sabah کوشش خواهد کرد تا نوسادان را به جستجوی مطالب و منابع و عقاید تازه، اطلاعات، دانش و تفریحات عادت دهد.

روش‌های دیگری که کتابخانه دولتی Sabah می‌تواند برای بهتر کردن عادت مطالعه مورد استفاده قرار دهد، عبارتند از: جلسات داستان‌گویی، باشگاه‌های مطالعه کتابخانه‌ای برای بزرگسالان و کودکان، نمایشگاه‌های کتاب و اردوهای مطالعه‌ای.

برای تضمین اینکه دسترسی دائم به مطالب و اطلاعات امکان‌پذیر است، کتابخانه Sabah به ادامه عرضه خدمات مربوطه در هر گوشه ایالت ادامه خواهد داد و این خدمات را از طریق استفاده از کتابخانه‌های شنبه، کتابخانه‌های سیار، مراکز منابع کتاب یا طرح جعبه‌های کتاب عرضه خواهد کرد، چون این خدمات برای آبادانی روستاها، بهبود وضع عمومی زندگی روستاها ضروری می‌باشند.

کتابخانه دولتی Sabah امیدوار است که بتواند در مسیر پیشرفت و ترقی مردم روستانشین قدم برداشته و فعالیت‌های همه‌جانبه دیگری با سازمان‌های دیگر با ایجاد مراکز منابع جوامع روستایی به عمل آورد.

مراکز منابع در جوامع روستایی

فکر و عقیده «مراکز منابع در جوامع روستایی» از دفتر سازمان کشورهای مشترک‌المنافع واقع در لندن بوجود آمده است و متضمن ایجاد مراکز منابع کتابخانه‌ای در مناطق

روستایی است تا در آن مناطق روستاییان بتوانند:

- اطلاعاتی را که مورد علاقه آنهاست، پیدا کنند.
- در فعالیت‌های آموزشی شرکت کنند.
- درباره اطلاعات و دانش‌ها بحث و مبادله فکر کنند و با سایر کارگران، طراحان و مدیران جامعه تشریح مساعی داشته باشند.
- مطالبی را پیدا کنند که روستاییان بتوانند مهارت‌ها و سواد خود را حفظ کنند.
- جلساتی تشکیل دهند تا با یکدیگر و بصورت دسته‌جمعی در پروژه‌های اجتماعی فعالیت داشته باشند.
- از وسایل و تجهیزاتی استفاده کنند تا اطلاعاتی را کسب کرده و مطالب خود را بکار برند و از فعالیت‌های مربوط به فرهنگی و تفریحی برخوردار شوند.
- اگرچه هدف اصلی از یک مرکز اطلاعاتی و منابع در یک جامعه، برآورد نیازهای اطلاعاتی آن جامعه می‌باشد، اما منافع دیگر اینگونه مراکز به قرار زیر است:
 - تهیه و فراهم کردن اطلاعات و فعالیت‌هایی که به اعضای جامعه کمک می‌کند تا مهارت، دانش و اعتماد به نفس شرکت و همکاری در امور جامعه را کسب کنند.
 - تهیه و فراهم کردن اطلاعات و فعالیتها درباره روش‌های بهداشت، کشاورزی، کسب و کار و غیره تا به اعضای جامعه کمک کند وضع اقتصادی خود را اصلاح کنند.
 - تهیه و احداث محلی برای بحث و گفتگو که از طریق آن اعضای و کارگران دولت و مؤسسات دیگر بتوانند از مسائل و مشکلات موجود آگاهی پیدا کرده و از عکس‌العمل اعضای جامعه در قبال طرح‌ها و برنامه‌های آنها اطلاع حاصل کنند.
 - حمایت از توسعه برنامه‌ها و کمک به کارگران تا بتوانند فعالیت‌های خود را در جامعه هماهنگ سازند.
 - تشویق و تقویت مشارکت جامعه در فرهنگ ملی و محلی
 - تهیه و بنای یک مرکز برای فعالیت‌های اجتماعی و ایجاد حس تعلق به جامعه. در مورد Sabah، برای حکومت ایالتی مناسب می‌باشد که مراکز منابع در جوامع روستایی را آغاز نماید. تمام وزارتخانه‌های دولتی، بخش‌ها و آژانس‌ها باید از اینگونه پروژه‌ها حمایت کنند. دولت باید همکاری‌های

می‌باشند باید فراهم شود تا تعداد بیشتری از مردم بدون اینکه مجبور به ترک زادگاه خود شوند و کار و خانه خود را ترک کنند، بتوانند به ادامه تحصیل پردازند.

ادامه تحصیلات رسمی و غیررسمی برای کتابداران از اهمیت زیاد برخوردار است تا آنها بتوانند با پیشرفتهای تازه و نوآوری‌ها آشنا شده و خود را با دنیای کتابخانه‌ها تطبیق دهند. به کتابداران حرفه‌ای باید توجه زیاد شود تا آنها دوره‌های فوق‌لیسانس را در دانشگاه‌های محلی و دانشگاه‌های ماوراء دریاها بگذرانند و نیز باید به آنها فرصت داد تا در کلاسهای تابستانی، دوره‌های بازآموزی، کنفرانس‌ها، سمینارها، کارگاه‌ها و نمایشگاه‌ها حضور داشته باشند. برای توسعه فکری و افزودن به تجربیات کتابداران محلی، باید تورهای تحصیلی برای آنها در کشورهای پیشرفته‌تر فراهم ساخت تا بتوانند همکاران خود را در آن کشورها دیده و از تجربیات آنها استفاده کنند.

برنامه‌های آموزشی برای کتابداران حرفه‌ای تازه‌کار که در شهر و دیار خود آنها ترتیب داده شود، باید از اولویت برخوردار باشد.

برای اینکه بتوان از نیروی انسانی محدود حداکثر استفاده را به عمل آورد، باید از خدمات کامل کتابداران حرفه‌ای در کتابخانه‌های دپارتمانی دولتی استفاده کرد و این‌کار باید در آینده نزدیک نیز به مورد اجرا گذاشته شود. این حرف شاید به مفهوم داشتن گروهی از کتابداران باشد که با معیارهای کتابخانه‌ای ایالتی Sabah در کتابخانه‌های دپارتمانی دولتی کار می‌کنند. این نظام کاملاً مناسب دپارتمان‌های کوچک می‌باشد که نمی‌توانند از عهده استخدام کتابداران حرفه‌ای به صورت تمام‌وقت برآیند.

باید برای آموزش و تربیت کتابداران نیمه‌حرفه‌ای کوشش به عمل آید تا آنها بتوانند در زمینه‌های مختلف به کتابداران حرفه‌ای کمک و یاری دهند. با تربیت و آموزش صحیح این کارمندان را می‌توان به کارهایی گماشت که بتوانند آن خدمات را با حد متوسط استانداردها به انجام برسانند تا کتابداران حرفه‌ای وقت کافی برای رسیدگی به مسائل مشکل‌تر داشته باشند.

مسئولان و رهبران محلی را برای اجرای این پروژه‌ها کسب کند.

کمبود کتابداران واجد شرایط

کتابخانه دولتی Sabah همیشه با کمبود کتابداران واجد شرایط روبرو بوده است. این وضع باعث شده است که کتابخانه دولتی Sabah کارمندان موجود را تشویق نماید که در مؤسسه تکنولوژی MARA و مؤسسات خارجی ماوراء بحار برای آموزش‌های عالی اسم‌نویسی کنند. تحصیلات عالی از طرف حکومت ایالتی و بنیاد صبا عرضه می‌شود. برای اینکه فارغ‌التحصیلان دبیرستانها را تشویق به اسم‌نویسی در رشته کتابداری کنند، سخنرانی‌های مرتب از طرف کتابخانه ایالتی ترتیب داده می‌شود.

کتابخانه دولتی Sabah در گذشته به عنوان راه‌حل کوتاه‌مدت برای کمبود کتابداران، از کشورهای مختلف پیشرفته داوطلب کتابداری استخدام کرده است. شاید در آینده نیز نیاز باشد که برای شعبات مناطق به این اقدام مبادرت شود.

برای اینکه بتوانیم کتابداران خوب و باتجربه داشته باشیم، باید دوره‌های کتابداری خوب داشته باشیم. کیفیت آموزش در این دوره‌ها در سطح معلومات کتابداران مؤثر خواهد بود. دوره‌های آموزش کتابداری باید در مطالب خود تجدیدنظر کرده و آنها را روزآمد سازند تا بتوانند خود را برای برآورد نیازهای قرن ۲۱ آماده سازند. اگرچه مدرسه کتابداری و علوم اطلاعاتی مؤسسه تکنولوژی MARA تنها مدرسه کتابداری در مالزی می‌باشد، اما دانشگاه اسلامی بین‌المللی نیز اخیراً دوره‌ای برای کتابداری در سطح فوق‌لیسانس دایر کرده است، اما مایلیم بینیم که دانشگاه‌های محلی این دوره را در سطوح فوق‌دیپلم نیز دایر بکنند تا اینکه مالزیایی‌های بیشتری بتوانند در این رشته از تحصیلات فارغ‌التحصیل بشوند. کتابخانه دولتی Sabah می‌تواند برای برآورد نیازهای نیروی انسانی در ایالت Sabah با سازمان Bureau Pombangunan (BPSM) Sumber Manusia همکاری نزدیک داشته باشد تا کارمندان حرفه‌ای و نیمه‌حرفه‌ای تربیت کرده باشند.

اما قبل از اینکه بتوان این پروژه را از قوه به فعل آورد، زمینه‌سازی‌های زیادی باید انجام پذیرد.

تهیه وسایل آموزشی برای افرادی که از مراکز بدور

نتیجه

برای اینکه بتوان یک ملت مطالعه‌گر و پیشرفته بوجود آورد، کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور باید کوشش‌های خود را برای فراهم آوردن بودجه، برای دسترسی به مطالب و تأمین نیروی انسانی دوچندان کنند. در مورد کتابخانه ابالتی Sabah، عوامل اقتصادی و اجتماعی منحصر بفردی وجود دارند. پیشرفت کتابخانه‌های عمومی در طول قرن بیست و یکم باید در جهت در دسترس قرار دادن خدمات کتابخانه‌ای به روستاها باشد تا عدم توازن این نوع خدمات در مناطق شهری و روستایی کاهش یافته و دسترسی به اطلاعات برای همه میسر باشد. کتابخانه‌های عمومی باید نقش کلیدی در کوشش‌های دولت جهت از بین بردن بیسوادی داشته باشند. نوع خدمات کتابخانه‌ای باید به‌طور مداوم تحت نظر بوده و در آنها تجدیدنظر و بررسی شود و کتابخانه‌های عمومی باید خود را با فناوری اطلاعاتی جدید تطبیق دهند.

برای اینکه کتابخانه‌های عمومی بتوانند به پیشرفت مملکت کمک کنند، باید حداکثر کمک را از دولت و از جامعه

دریافت دارند. کتابداران سراسر کشور باید سعی کنند تا عقیده و فکر مردم را نسبت به کتابخانه‌های عمومی تغییر دهند. کتابخانه‌های عمومی باید به عنوان آژانس‌های ضروری و مؤسساتی که نمی‌توان از آنها صرف‌نظر کرد، بحساب آیند و اهمیت آنها در بهتر کردن کیفیت زندگی مردم و به‌عنوان وسیله‌ای که در ساختار ملی دخالت دارند، شناخته شوند.

یادداشت

۱. این مقاله ترجمه فصل اول کتاب زیر است
Mahaptra, P.K and Thomas, V.K. **Public Libraries in Developing Countries: Status and Trends** New Delhi: Vikas, 1996
۲. Laporan Am Banci Penduduk ، ۱۹۸۰ (جلد اول)
۳. مالزیا Jabatan Perangkaan Sabah ،

